

MØTEPROTOKOLL

Fra møte:	2/22 Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett
Dato/tid:	06.04.2022 kl. 09.00 til kl. 12.00
Sted:	Teams
Deltakere:	Anette Sjøby Bakker, Hossam Gadalla, Jan Ørnevik, Kathrine Julin Pettersen, Cecilie Thorbjørnsen, Olav Haugerud og Endre Straume Mårstig Fra DiBK: Marijana Gelo Lazetic og Arnfinn Brenna Martinsen
Sekretariatet:	Silje Skogstad Nørstebøen
Møteleder:	Anette Sjøby Bakker
Referent:	Silje Skogstad Nørstebøen
Referat også til:	Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer Kommunal- og distriktsdepartementet

Sak 10/22 Protokoll fra klagenemndas møte 11.02.2022.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 11/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Brannstrategi AS (klagesaksnr. 21/4868).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Direktoratet for byggkvalitet mottok 06.02.2021 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 10.06.2021 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med følgende:

- 1) At foretaket gjentagende ikke har dokumentert at det i tilstrekkelig grad har ivaretatt sitt ansvar i byggesakene i Øvrefoss 14 B, Hegermanns gate 21, Fossveien 5 og Gabels gate 7, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 10-1 andre ledd bokstav b, jf. SAK10 §§ 12-3 og 12-5.
- 2) At foretaket gjennom sin praksis med å gi uriktige opplysninger til Plan- og bygningsetaten (PBE) i Oslo kommune og ved å ikke oppfylle kravet til uavhengighet mellom prosjekterende og kontrollerende foretak, har vist til at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 c).
- 3) At foretaket har alvorlige og gjentatte overtredelser gjennom feil i prosjektering og feil kompetanse i tiltak, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 22-2 og SAK10 § 13-6 a).

Det ble også presisert i avslaget at momenter som kvalifiserer for tilbaketrekking av sentral godkjenning også vil kvalifisere for å avslå en søknad om sentral godkjenning.

I brev datert 26.06.2021 ble vedtak av 10.06.2021 påklaget av foretaket ved daglig leder Terje Reginiussen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Generelle opplysninger om foretaket

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 3 inntektsmottakere og ligger i Hole kommune i Viken fylke. Terje Reginiussen er daglig leder. Han har ingeniørutdanning med studieretning for husbyggingsteknikk fra 1997.

Foretaket har sin virksomhet innen salg av brannrådgivningstjenester og andre produkter som naturlig faller sammen med dette (eksempelvis øvelser), herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg

interessert i andre foretagender. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.129 Annen teknisk konsulentvirksomhet.

Bakgrunn

Tidligere innvilgelse av sentral godkjenning

Brannstrategi AS fikk sentral godkjenning første gang 20.03.2012. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3.

Godkjenningsområdene har vært innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 med Terje Reginiussen som faglig leder.

Søknad om fornyelse av sentral godkjenning, sak 21/1070

Foretaket sendte 06.02.2021 inn søknad om fornyelse av sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3.

Før søknaden kunne ferdigbehandles så direktoratet behov for å ta en nærmere gjennomgang av de bekymringsmeldinger som PBE har oversendt direktoratet de senere årene, for å vurdere om foretaket fortsatt oppfyller vilkårene for å inneha sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd.

Bekymringsmeldingene fra PBE dreide seg blant annet om at Brannstrategi AS ikke hadde dokumentert nødvendige kvalifikasjoner for å erklære ansvarsrett for brannprosjektering i tiltaksklasse 3, dette gjaldt i forbindelse med tiltak i Fosseveien 5. I tillegg til dette er også PBE kritisk til organiseringen av foretaket og samarbeidet med andre foretak med faglig ledelse som ikke er dokumentert kvalifisert. Direktoratet har også mottatt tilsynsrapporter med avvik i forbindelse med tiltak i Øvrefoss 14 B, Hegermannsgate 21 og Gabels gate 7. Disse sakene avdekket feil i prosjektering, og avvik i forhold til kvalifikasjoner i tiltaket.

I det følgende gjengis kort hovedpunktene i bekymringsmeldingene og rapportene fra PBE. For en fullstendig oversikt vises det til rapportene fra PBE med tilhørende dokumenter som følger vedlagt saken.

Tilsynsrapport og varsel om å frata ansvarsrett - Øvrefoss 14 B

26.10.2018 gjennomførte PBE tilsyn med Brannstrategi AS der foretaket hadde erklært ansvarsrett som ansvarlig prosjekterende for brannkonsept i tiltaksklasse 3.

Det fremgår av tilsynsrapporten at tilsynet i hovedsak var rettet mot foretakets faglige ledelse. Videre fremgår det av tilsynet at Christian Borhaven, ifølge foretakets organisasjonsplan innsendt i søknad om sentral godkjenning for Brannstrategi AS i 2017, er oppgitt som sidemannskontrollør og faglig leder. I foretakets organisasjonsplan som ble innsendt i forbindelse med tilsynet datert 18.03.2018 er Borhaven også oppført som sidemannskontrollør og faglig leder. Foretaket sendte inn revidert organisasjonsplan til PBE

datert 02.11.2018 der Terje Reginiussen er oppført som faglig leder, og Borhaven er oppført som sidemannskontrollør.

PBE informerer videre om at de har hatt tilsyn med Christian Borhaven som faglig leder i Borhaven Arkitekter AS, og at de vurderte det dithen at han ikke har kvalifikasjoner, herunder tilstrekkelig utdanning på nivå e, mastergrad med 300 studiepoeng eller tilsvarende, eller tilstrekkelig praksis i tiltaksklasse 3 til å forestå prosjektering i dette fagområdet med tilhørende tiltaksklasse. For Terje Reginiussen fant ikke PBE at det var dokumentert relevant utdanning tilsvarende nivå e, og at direktoratets vedtak om sentral godkjenning av 13.04.2018 bekrefter dette. Det fremgår også at PBE er kritiske til det de omtaler som uryddige forhold rundt organisasjonsplanen til foretaket, samt samarbeid med andre foretak som ikke er kvalifisert.

Direktoratet bemerker at Borhaven Arkitekter AS hadde sentral godkjenning for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3 frem til 16.05.2017. Ved søknad om fornyelse i 2017 fikk foretaket avslag for godkjenningsområdet prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3, på bakgrunn av at det ikke var dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning og praksis. Godkjenningsområdene prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 2 og uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3 ble innvilget. Vedtaket fra fornyessøknaden ble senere omgjort, og foretaket ble justert ned til uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2, også dette på bakgrunn av ikke relevant utdanning og praksis.

PBE påpeker også at de ikke kan se at foretaket refererer til, bruker, eller kan bruke Norsk Standard NS3901 på en god måte, slik at bygninger blir risikovurdert eller analysert riktig, for å tilfredsstille kravene i byggteknisk forskrift (TEK10). De skriver også at det ikke er dokumentert at foretaket bruker likeverdige standarder som sikrer at prosjekteringen av bygninger vil verifisere sikkerheten ved en brann.

I rapporten blir det vist til en av sakene som er lagt frem som referanse, som er Solheimgata 1 i Oslo. I denne saken skriver PBE at foretaket har erklært ansvar for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3. Personen som i organisasjonsplanen er oppgitt til å være foretakets faglige leder/sidemannskontroll, Christian Borhaven fra Borhaven Arkitekter AS, har i samme byggesak erklært kontroll av det samme konseptet som han er faglig leder for utarbeidelse av. Kravet til uavhengighet mellom prosjekterende og kontrollerende er derfor ikke oppfylt, jf. SAK10 § 14-1.

På bakgrunn av det ovennevnte vurderte PBE at arbeidet til foretaket var i strid med pbl. § 23-3 og SAK10 § 14-1 1. ledd, når det gjelder pålitelighet og dugelighet samt erklæring av ansvarsrett på uriktig grunnlag. PBE vurderte at det ikke ville være tilstrekkelig med empirisk erfaringsoverføring i foretak med en ansatt uten tilstrekkelige kvalifikasjoner, slik at det kan utføres analyser kvantitativt eller kvalitativt på en slik måte som forventes av foretak som erklærer ansvar for brannprosjektering i tiltaksklasse 3. De vurderte det derfor dithen at

foretakets daglige eller faglige ledelse ikke var kvalifisert til å prosjektere i tiltaksklasse 3, og varslet derfor om at de ville vurdere å frata ansvarsretten som er erklært i tiltaksklasse 3 i henhold til SAK10 § 6-9, jf. pbl. § 23-3 tredje ledd.

Foretaket meldte opphør av ansvarsretten 06.06.2019, før ansvarsområdet var ferdigstilt, og det ble følgelig ikke fattet vedtak om å frata ansvarsrett.

Tilsynsrapport – Hegermannsgate 21

20.03.2020 gjennomførte PBE tilsyn med Brannstrategi AS der foretaket hadde erklært ansvarsrett som ansvarlig prosjekterende for brannprosjektering, herunder utarbeidelse av brannkonsept, i tiltaksklasse 3.

PBE gjennomførte her et overordnet tilsyn med prosjektering for å vurdere oppfyllelse av krav til brann sikkerhet. Tilsynet avdekket feil i prosjektering av brannkonseptet, da det ikke var prosjektert forskriftsmessig rømning/utgang fra 5. plan, og foretaket ble pålagt å omprosjektere dette slik at utgang fra 5. plan tilfredsstiller krav i byggteknisk forskrift. Tiltaket ble omprosjektert av foretaket og tilsynet ble avsluttet 08.05.2020.

Det fremgår ikke av tilsynsrapporten at kvalifikasjonene til foretaket er vurdert i forbindelse med dette tiltaket.

Tilsynsrapport og vedtak om å frata ansvarsrett – Fosseveien 5

14.12.2020 gjennomførte PBE tilsyn med Brannstrategi AS der foretaket hadde erklært ansvarsrett som ansvarlig prosjekterende for brannkonsept i tiltaksklasse 3.

Tilsynet var i hovedsak rettet mot foretakets faglige ledelse, og kvalifikasjoner i tiltaket. PBE har igjen funnet at foretaket ikke oppfyller kravet til kvalifikasjoner for prosjektering i tiltaksklasse 3, herunder krav til relevant utdanning på tilstrekkelig nivå. PBE vurderte det også dithen at foretaket ikke hadde tilstrekkelige kvalifikasjoner for kontroll av brannprosjektering i tiltaksklasse 3.

PBE skriver også her at foretaket selv bekrefter at faglig leder ikke innehar tilstrekkelig utdanning, og at dette også er bekreftet av direktoratet i vedtak om sentral godkjenning av 13.04.2018. Videre skriver PBE at de er klar over at foretaket innehar sentral godkjenning for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3, på bakgrunn av overgangsordningen. De skriver også at de er klar over at kommunen normalt skal legge den sentrale godkjenningen til grunn ved tilsyn med foretaket, men at de vurderer det dithen at det er grunnlag for å gjøre en selvstendig vurdering av kvalifikasjonskravene, og at de har en plikt til å frata ansvarsrett for å sikre at tiltaket blir prosjektert av kvalifiserte foretak.

De viser i den forbindelse til veiledningen i SAK10 § 6-9 bokstav c om at kommunen skal frata ansvarsretten dersom foretaket har erklært ansvarsrett uten å oppfylle samtlige krav til utdanning, praksis og kvalitetssikringsrutiner. De henviser også til Kommunal- og

distriktsdepartementet sin tolkningsuttalelse av 26.10.2018, fra femte avsnitt der det fremgår at godkjenningsområdene angitt i SAK10 § 13-5 kun er bindende for den sentrale godkjenningsordningen. Ved erklæring av ansvar i den enkelte byggesak skriver PBE at kommunen må forholde seg til forskriftens krav til utdanningsnivå og praksis, jf. SAK10 §§ 11-1 – 11-3, og viser i denne sammenheng spesielt til SAK10 § 11-1 om kvalifikasjonskrav og at foretaket ved erklæring om ansvarsrett skal bekrefte at det i tiltaket benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner for å gjennomføre det aktuelle tiltaket på en forsvarlig måte slik at krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven ivaretas. Ved tilsyn skal foretaket dokumentere at det oppfyller krav til utdanning og praksis som angitt i SAK10 § 11-3. Plan- og bygningsetaten presiserer i rapporten at de legger departementet sin tolkning til grunn, og at de ikke kan vurdere det slik at foretakets faglige leder sin formelle utdanning er tilstrekkelig.

I tilsynsrapporten påpeker også PBE at den feilprosjekterte løsningen som først ble benyttet i Hegermannsgate 32 er brukt i andre tilsvarende saker til tross for at foretaket er klar over at forholdet er et avvik fra teknisk forskrift. Det vurderes derfor dithen at foretaket i vesentlig grad har unnlatt å ivareta sin funksjon som prosjekterende, og at de ikke tar til seg erfaringer og konstruktivt implementerer dette i foretakets system. PBE viser i denne sammenheng til SAK10 § 6-9 bokstav a om at kommunen skal vedta å frata ansvarsretter når det er feil i prosjekteringen som har vesentlig betydning for helse, miljø eller sikkerhet, eller ved manglende eller mangelfull kvalitetssikring.

I et av tiltakene som foretaket har listet opp som referanseprosjekt påpeker PBE at foretaket ble rapportert til direktoratet av Lørenskog kommune, etter tilsyn fra Nedre Romerike brann- og redningstjeneste da det ble avdekket store avvik i prosjekteringen til foretaket. Tiltaket ble omprosjektert etter tilsyn fra kommunen.

PBE kan heller ikke se at foretaket har tilstrekkelig erfaring i forhold til erklæring i tiltaksklasse 3, og viser i denne sammenheng til SAK10 § 11-3 og byggteknisk forskrift (TEK10) § 2-1, jf. NS3901. Denne standarden beskriver at en gruppe på minst tre personer skal samlet jobbe empirisk slik at bygningers sikkerhet ved brann kan verifiseres. PBE kan ikke se at foretaket utfører arbeidet på en slik måte. Foretaket har på tidspunktet for tilsynet to ansatte, der det kun er mottatt dokumentasjon for Terje Reginiussens utdanning og praksis. Det er ikke sendt inn dokumentasjon for den andre ansatte, og PBE kan derfor ikke vurdere om arbeidet utføres i et foretak med et faglig miljø, eller om det er mulighet for å tilegne seg tilstrekkelig erfaringslært kompetanse.

Brannstrategi AS har også tilknyttet et annet foretak, Brannrådgivning Sør-Øst ved Eivind Aasbø som brukes til sidemannskontroll. Dette foretaket har samtidig ansvarsrett for kontroll av brannkonsept i denne saken, og kan ifølge PBE på ingen måte være i en arbeidsgruppe eller «sidemannskontroll» for Brannstrategi AS sitt arbeid da dette er i strid med krav om uavhengighet, jf. SAK10 § 14-1.

På bakgrunn av dette vurderer PBE at arbeidsgruppen foretaket refererer til ikke er et tilstrekkelig faglig miljø, og bruker, eller kan bruke NS3901 på en god måte, slik at bygninger blir risikovurdert eller analysert riktig, for å tilfredsstille kravene i byggt teknisk forskrift (TEK10). Det er heller ikke dokumentert at det brukes likeverdige standarder som sikrer at prosjekteringen av bygninger vil verifisere sikkerheten ved en brann. Det ble derfor sendt varsel om å frata ansvarsretten 21.12.2020.

Som svar på varselet om å frata ansvarsrett har foretaket gitt tilsvar til PBE 15.01.2021, der de har vedlagt en oppdatert organisasjonsplan med tre ansatte, der foretaket har knyttet til seg foretaket Total Brannsikring AS for faglig ledelse ved prosjekter i tiltaksklasse 3.

I vedtak om å frata ansvarsrett datert 23.04.2021 fremgår det at PBE ikke har mottatt dokumentasjon på kvalifikasjoner vedrørende tilknyttet foretak, og de har derfor ikke vektlagt dette i sitt vedtak. Det fremgår også at PBE har mottatt skriftlig beskjed fra Eivind Aasbø i Brannrådgivning Sør-Øst om at det ikke eksisterer et samarbeid mellom foretakene, og at Brannstrategi AS på bakgrunn av dette har oppgitt uriktige opplysninger til bygningsmyndighetene under tilsyn.

PBE oppfordret også direktoratet til å vurdere om forutsetningene for foretakets sentrale godkjenning var til stede etter SAK10 § 13-6 bokstav a, b og b.

Tilsynsrapport og vedtak om å frata ansvarsrett – Gabels gate 7

Etter tilsyn med foretakets kvalifikasjoner i sak 201809731 – Fosseveien 5 vurderte PBE at Brannstrategi AS ikke innehar de kvalifikasjoner og praksis som er tilstrekkelig for å erklære ansvarsrett for brannprosjektering i tiltaksklasse 3, og PBE varslet derfor at de vurderte å frata foretaket ansvarsrett for brannprosjektering i tiltaksklasse 3 22.12.2020.

På søknadstidspunktet var det enda ikke fattet vedtak i saken. Vedtak ble fattet 11.06.2021, dagen etter foretaket mottok svar på sin søknad om sentral godkjenning. Det ble i både varselet og vedtaket som gjaldt ansvarsrett i Gabels gate 7 påpekt det samme som i tidligere varsler og vedtak om å frata ansvarsrett.

PBE påpeker også at de er kritiske til forholdene rundt organiseringen av foretaket og samarbeid med andre foretak med faglig ledelse som ikke er dokumentert kvalifisert, og viser i denne sammenheng til at Christian Borhaven tidligere har vært faglig leder for brann i Brannstrategi AS, mens Terje Reginiussen er faglig leder for brann i Borhaven Arkitekter AS. Det vises også her til at Brannstrategi AS har oppgitt Eivind Aasbø i Brannrådgivning Sør-Øst som medlem av arbeidsgruppen, men at Aasbø har bekreftet at dette ikke medfører riktighet.

Direktoratet vurderte på bakgrunn av ovennevnte at foretaket ikke kunne anses som tilstrekkelig pålitelig og dugelig for å inneha sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 bokstav c med tilhørende veiledning.

Saksgang

07.03.2016 Direktoratet mottok innrapportering fra Lørenskog kommune vedrørende tilsyn i forbindelse med etablering av lekeland i eksisterende bygg i byggesak i Skoglistubben 21

Sak 17/9665

11.12.2017 Søknad

13.04.2018 Vedtak om sentral godkjenning (innvilgelse)

Øvrefoss 14 B

08.03.2018 Oppstart av tilsyn med kvalifikasjoner

18.03.2018 Tilsvar fra Brannstrategi AS etter tilsyn med kvalifikasjoner

03.05.2019 Tilsynsrapport og varsel om å frata ansvarsrett

02.11.2018 Tilsvar fra Brannstrategi AS

07.06.2019 Opphør av ansvar

Fosseveien 5

24.06.2019 Oppstart av tilsyn med kvalifikasjoner

10.07.2019 Tilsvar fra Brannstrategi AS etter tilsyn med kvalifikasjoner

07.04.2020 Vedrørende tilsyn

21.12.2020 Tilsynsrapport og varsel om å frata ansvarsrett

05.01.2021 E-postkorrespondanse mellom PBE og Brannrådgivning Sør-Øst AS

15.01.2021 Tilsvar fra Brannstrategi AS

23.04.2021 Vedtak om å frata ansvarsrett

Hegermannsgate 21

04.03.2020 Oppstart av tilsyn med brannprosjektering

08.03.2020 Svar fra Brannstrategi AS med tilhørende dokumentasjon

30.03.2020 Tilsynsrapport

16.04.2020 Omprosjektering

19.04.2020 Tilleggsdokumentasjon

08.05.2020 Tilsyn avsluttet

Gabels gate 7

22.12.2020 Varsel om å frata ansvarsrett

15.01.2021 Tilsvar fra Brannstrategi AS

11.06.2021 Vedtak om å frata ansvarsrett

Sak 21/1070

06.02.2021 Søknad

26.02.2021 Foreløpig svarbrev

07.03.2021 Mottatt tilleggsinformasjon

05.05.2021 – 20.05.2021 E-postkorrespondanse om saksbehandlingstid

10.06.2021 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

Sak 21/4868

26.06.2021 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

09.11.2021 Direktoratet mottar kopi av vedtak om å frata ansvarsrett – Trondheimsveien 24 A-C

07.01.2022 Direktoratet mottar kopi av brev fra PBE vedrørende varsel om å frata ansvarsrett – Neuberggata 6

Sak 21/6996

01.10.2021 Direktoratet mottar spørsmål fra foretaket om overgangsordningen for kvalifikasjonskrav i sentral godkjenning

28.01.2022 Direktoratet svarer på foretakets spørsmål om overgangsordningen

Foretakets anførsler

Foretaket bemerker innledningsvis i sitt klagebrev at de har søkt om fornyelse av sentral godkjenning, på bakgrunn av overgangsordningen i SAK10 § 20-3. De presiserer også at det ikke er snakk om søknad om sentral godkjenning etter de nye reglene til kvalifikasjoner.

Brannstrategi AS skriver videre at de mener at direktoratet har gjennomført en for enkel saksbehandling i denne saken, i form av at direktoratet har benyttet PBEs saksfremstilling, uten å gå inn på foretakets svar. Foretaket mener at dette ikke vitner om riktig, rettferdig og nødvendig saksbehandling.

Det anføres også at foretaket ved flere anledninger har tilbakevist at de har gitt uriktig informasjon, men at PBE har valgt å se bort fra foretakets innspill og imøtegeåelser, og at de derfor ser det som nødvendig å klage på vedtaket.

I det følgende gjengis kort hovedpunktene i anførslene fra klagebrevet ut ifra oppsettet i klagebrevet.

For en fullstendig oversikt over anførslene i klagen vises det til klagen i sin helhet, som følger vedlagt saken.

Tilsvaret til direktoratets begrunnelse, herunder punkt 1 og deler av punkt 3

Innledningsvis redegjør klager for overgangsordningen som følger av SAK10 § 20-3, om at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016. Videre viser klager til SAK10 § 11-1 tredje ledd om at kommunen normalt skal legge relevant sentral godkjenning til grunn ved erklæring av ansvarsrett, tilsyn med kvalifikasjoner til ansvarlig foretak og vurdering av tilbaketrekking etter §6-9 første ledd bokstav c. Det bemerkes i denne sammenheng at både direktoratet og PBE har sett bort ifra dette.

Videre bemerker klager at foretaket alltid har hatt gyldig sentral godkjenning i tiltaksklasse 3 ut ifra faglig leders praksis og utdanningsnivå, også på bakgrunn av overgangsbestemmelsen. Det anføres at direktoratet har vurdert søknaden i henhold til kravene til kvalifikasjoner som følger av nytt regelverk, og ikke vurdert den som en fornyelse i henhold til overgangsbestemmelsen, og at dette ligger som begrunnelse for at direktoratet avslø søknaden. Videre anføres det at dette er saksbehandlingsfeil og at direktoratet på dette området fraviker føringer fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Tilsvar til direktoratets begrunnelse, herunder punkt 2

Som tilsvar til dette punktet skriver klager at det aldri har vært samme prosjekterende og kontrollerende foretak, og stiller spørsmål om direktoratet har mottatt dokumentasjon fra PBE på at dette faktisk stemmer, som for eksempel dokumentasjon på ansvarsretter, kontrollplaner, gjennomføringsplaner eller lignende.

Tilsvar til direktoratets begrunnelse, herunder punkt 3

Klager anfører også at det er flere faktafeil i prosjektene som er nevnt i direktoratets vedtak av 10.06.2021.

Hegermannsgate 21

Klager mener at direktoratet ikke har sjekket ut hvilke feil i prosjekteringen det er snakk om og hvorfor prosjektet ble omprosjektert. Videre forklares det at Brannstrategi AS sitt første brannkonsept tydelig bestod av en trappeløsning fra øverste plan, men at det etter hvert viste seg at det ikke var plass til denne trappen. På grunn av dette ble det omprosjektert da rombruk ble omklassifisert til rom for sporadisk opphold. Det endte ifølge klager opp med å bli en diskusjon mellom saksbehandler i PBE og arkitekt i forhold til hva man skulle kalle rommene for, og foretaket omprosjekterte og valgte rømningsstrategi på bakgrunn av føringer fra arkitekt. Det anføres at det aldri ble utført prosjekteringsfeil i tiltaket.

Klager skriver også at grunnen til at ovennevnte løsning ble benyttet i andre tiltak, er at slike løsninger tidligere har blitt godkjent av PBE, og at foretaket har funnet det naturlig å videreføre denne type forvaltningspraksis som har vært godkjent før, også etter tilsyn ved tiltaket.

Øvrefoss 14 B

Klager skriver at Borhaven Arkitekter AS ikke hadde ansvarsrett i prosjektet og heller ikke sidemannskontroll. Det skrives også at Borhaven ikke var faglig leder i prosjektet, og at han forøvrig ikke hadde noen rolle i prosjektet. Det presiseres også at Borhaven ble beskrevet som faglig leder i de prosjekter som det var behov for nye kvalifikasjonskrav, da Brannstrategi AS hadde en forståelse av at Borhaven hadde nødvendige kvalifikasjoner. Da Borhaven Arkitekter AS ikke ble godkjent i forhold til de nye kravene, ble ikke Borhaven med videre som faglig leder i Brannstrategi AS. På grunn av hans kompetanse innen brann valgte foretaket imidlertid å ha han som sidemannskontrollør en periode, før han etter hvert ble

faset ut av organisasjonen, og at det var etter dette at Borhaven gjennomførte uavhengig kontroll av prosjekter som Brannstrategi AS prosjekterte.

Videre skriver klager at det ikke finnes eierinteresser eller ansettelsesforhold mellom foretakene, og at man kan kontrollere hverandres prosjekter er helt i henhold til ansvarsrettsprinsippet og uavhengighet.

Fosseveien 5

Når det gjelder dette tiltaket forklarer klager at det har vært en misforståelse. Brannrådgivning Sør-Øst AS har ifølge klager kun vært benyttet som sidemannskontrollør i en annen sak i en annen kommune, og at dette er bekreftet av Aasbø selv.

Gabels gate 7

Klager skriver at Brannstrategi AS erklærte ansvar 01.01.2016, samme dag som kravene til kvalifikasjoner ble endret, og presiserer at foretaket hadde gyldig sentral godkjenning i tiltaksklasse 3 på dette tidspunktet.

Videre anføres det at det ikke har vært feil i prosjekteringen, da Brannstrategi AS prosjekterte i god tro og i henhold til forvaltningspraksis. Foretaket påpeker at det ved tilsyn og kontroll av lignende løsninger ikke ble beskrevet som avvik i henhold til TEK10, og at det blir feil å argumentere for at det foreligger feil i prosjekteringen. Klager mener at PBE skulle forholdt seg til egen praksis og ikke plutselig endre dette, og at PBEs saksbehandling viser vilkårlighet.

Andre momenter

Ifølge klager fremstår saksbehandlingen som mangelfull fra direktoratets side, ved at det ifølge klager kun er brukt den ensidige fremstillingen til PBE som grunnlag for å avvise søknaden.

Videre fremmer klager en rekke anførsler og eksempler som knytter seg til det klager oppfatter som motarbeidelse fra PBE mot foretaket i en rekke byggesaker, og uttrykker misnøye med PBEs håndtering i flere av disse sakene. For en fullstendig fremstilling av dette vises det til klagebrevet i vedlegg 6.

Ellers skriver klager at det fremstår som merkelig at direktoratet ikke tillegger foretakets utdanningsnivå og overgangsordningen noe vekt, og at man utelukker muligheten et foretak har til å bruke overgangsordningen, ved å kreve at foretak skal oppfylle kravet til utdanningsnivå fullt ut. Videre mener klager at dette er urimelig og at det undergraver direktoratets eget regelverk.

Klager mener også at det er uforståelig at direktoratet ikke har sett organisasjonsplanen som er sendt inn i søknadsomgangen, og tillagt denne vekt, men heller sitert PBE om at «foretaket med sin organisering ikke ivaretar norsk standard NS3901 eller andre anerkjente

standarder». Videre hevder klager at de ikke har oppgitt uriktige opplysninger i byggesakene i forhold til hvordan foretaket er organisert, og at faglig leder er utdannet branningeniør og høgskoleingeniør innen husbyggingsteknikk, og har jobbet med brannprosjektering og branntekniske tilstandsvurderinger i 15 år.

Videre skrives det i klagen at Brannstrategi AS ved utarbeidelse av organisasjonsplanene opp igjennom årene har benyttet de godkjenninger og kunnskaper de hadde på den tiden planene ble laget. At Borhaven Arkitekter AS i ettertid mister sin godkjenning i tiltaksklasse 3 og at Borhavens utdanning ikke tilfredsstillende mener de at Brannstrategi AS ikke kan lastes for, da de har handlet i god tro hele veien.

Klager skriver at foretaket er klar over at PBE har rett til å vurdere enhver erklæring av ansvarsrett i byggesaker i Oslo individuelt. At PBE har mulighet til å se bort ifra den sentrale godkjenningen og kreve et kvalifikasjonsnivå som er høyere enn gjeldende praksis i den sentrale godkjenningsordningen, mener klager er skremmende og vitner om at den sentrale godkjenningsordningen har svakheter i form av at det kan benyttes av kommunen til å avvise foretak, som ifølge direktoratet har nødvendig kompetanse for sentral godkjenning. Det bes i denne sammenheng om at direktoratet ser på dette smutthullet som i praksis undergraver hele godkjenningsordningen. Klager mener at det er svakt av direktoratet å ikke legge vekt på sin egen overgangsordning, og at direktoratet burde forsvart Brannstrategi AS ovenfor PBE, og ikke benyttet den samme argumentasjonen i forhold til at de ikke har nødvendige kvalifikasjoner.

Oppsummering av klagers anførsler

- Direktoratet baserer utelukkende sitt avslag på innrapporteringer fra PBE i Oslo som i stor grad tidligere er tilbakevist av Brannstrategi AS
- PBEs påstand om feilprosjektering er tidligere løsninger godkjent av samme etat.
- Det virker ikke som at direktoratet har gjennomført en selvstendig vurdering i saken da avslaget er en «blåkopi» av innrapporteringene fra PBE.
- Direktoratet har ikke vurdert søknaden ut ifra referanseprosjekter og organisasjonsplan i søknaden, og viser til at foretakets faglige leder blant annet ikke er endret.
- Direktoratet har ikke vurdert overgangsordningen, som foretaket er godkjent etter, i forhold til avslaget, men foretakets manglende kompetanse brukes som en grunn til avslaget.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem når det gjelder sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

Angående overgangsbestemmelsen og krav til utdanning og praksis

Foretaket anfører som nevnt i klagen at direktoratet har vurdert søknaden i henhold til kravene til kvalifikasjoner som følger av nytt regelverk, og ikke vurdert den som en fornyelse i henhold til overgangsbestemmelsen, og at dette ligger som begrunnelse for at direktoratet avsto søknaden.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016. Bestemmelsen gjelder frem til 1. juli 2023. Dette betyr at foretak i denne perioden kan få fornyet sin sentrale godkjenning blant annet på bakgrunn av langvarig praksis til kompensasjon for manglende utdanningsnivå. Bakgrunnen for en slik overgangsordning er å gi foretakene tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Vurdering av hvorvidt praksis i det enkelte tilfellet kan kompensere for manglende utdanningsnivå er en konkret skjønnsmessig vurdering.

Som nevnt tidligere fikk Brannstrategi AS sentral godkjenning første gang 20.03.2012. Foretaket Brannstrategi Terje Reginiussen med organisasjonsnummer 990566674 har tidligere hatt sentral godkjenning for blant annet følgende godkjenningsområder:

- Prosjekterende brannkonsept i tiltaksklasse 2
- Uavhengig kontrollerende: prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 2

I perioden 20.03.2012 – 09.02.2015 hadde foretaket Brannstrategi AS sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjekterende brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2

I perioden 10.02.2015 – 10.02.2018 hadde foretaket Brannstrategi AS sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjekterende brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

I perioden 13.04.2018 – 13.04.2021 hadde foretaket Brannstrategi AS sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjekterende brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Det er Terje Reginiussen som er lagt til grunn som faglig leder i samtlige søknader om sentral godkjenning for foretaket, og søknaden i 2018 ble vurdert og innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, med grunnlag i Reginiussens kvalifikasjoner.

Direktoratet finner, på bakgrunn av ovennevnte, anledning til å vurdere foretakets søknad om fornyelse i 2021 i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Det presiseres at foretaket også i søknadsomgangen ble vurdert i henhold til overgangsbestemmelsen, men at avslaget på søknad om fornyelse var begrunnet i andre forhold.

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende og uavhengig kontrollerende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende åtte års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at relevant utdanning for prosjektering av brannkonsept og uavhengig kontroll av brannsikkekhet for eksempel vil være mastergrad innen brannteknikk eller bygg.

For Reginiussen er det dokumentert ingeniøruddanning innen husbyggingsteknikk fra 1997, samt ett-årig påbyggingsstudium i sikkerhet fra 1998. Direktoratet vurderer utdanningen som relevant, men at den ikke oppfyller kravet til utdanningsnivå.

Det er også i søknaden vist til utdanning tilhørende Tollef Buttingsrud. For Buttingsrud er det dokumentert bachelorgrad innen brannsikkekhet fra 2012. Bachelorgrad oppfyller heller ikke kravet til utdanningsnivå for de påklagede godkjenningsområdene.

Det følger imidlertid av gjennomgangen ovenfor at godkjenningsområdene skal vurderes i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Vurderingen blir derfor om foretaket har vist til lang og solid praksis for Terje Reginiussen som kompenserer for det manglende utdanningsnivået.

Vurderingen av praksis

For godkjenningsområdet prosjektering av brannkonsept har foretaket blant annet vist til referanseprosjekter fra 2009-2020. Et utvalg av prosjektene gjaldt blant annet prosjektering av brannkonsept i forbindelse med ombygging av bygård på 5. etasjer, ombygging av boligblokk, loftsutbygging, oppføring av boligblokker, bruksendring fra bolig til næring, oppføring av barnehage etc. Flere av referanseprosjektene foretaket har vist til vurderes som relevant for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3.

For godkjenningsområdet uavhengig kontroll av brannsikkekhet har foretaket blant annet vist til referanseprosjekter fra 2010-2020. Prosjektene gjaldt blant annet uavhengig kontroll av brannsikkekhet og brannprosjektering av flere leilighetsgårder og boligbygg over 5. etasjer, kinolokale, serveringsted, loftsutbygging av bygning på 4. etasjer, nye studentboliger etc. Flere av referanseprosjektene foretaket har vist til vurderes som relevant for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3.

Direktoratet finner etter en helhetsvurdering av praksisen foretaket har vist til, sammenholdt med at foretaket tidligere har hatt sentral godkjenning for ovennevnte

godkjenningsområder, anledning til å la praksis veie opp for manglende utdanningsnivå, og at kvalifikasjonskravene i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 er oppfylt.

Det bemerkes at avslaget, som nevnt innledningsvis, ikke var begrunnet med at foretaket ikke oppfylte kravene til utdanning og praksis i henhold til SAK10 kapittel 11, men at det var begrunnet i andre forhold, herunder at foretaket gjentagende ikke hadde dokumentert at det i tilstrekkelig grad hadde ivaretatt sitt ansvar i flere byggesaker, jf. SAK10 § 10-1 andre ledd bokstav b, jf. SAK10 §§ 12-3 og 12-5, at foretaket gjennom sin praksis med å gi uriktige opplysninger til PBE i og ved å ikke oppfylle kravet til uavhengighet mellom prosjekterende og kontrollerende foretak, hadde vist til at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 c), og at foretaket hadde alvorlige og gjentatte overtredelser gjennom feil i prosjektering og feil kompetanse i tiltak, jf. pbl. § 22-2 og SAK10 § 13-6 a). Det er også dette som vil være gjenstand for vurdering i klagesaksomgangen.

Forholdet mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett

Det fremgår av SAK10 § 11-1 tredje ledd at kommunen normalt skal legge relevant sentral godkjenning til grunn ved erklæring av ansvarsrett, tilsyn med kvalifikasjoner til ansvarlig foretak og vurdering av tilbaketrekking etter §6-9 første ledd bokstav c.

Brannstrategi AS sendte 30.09.2021 en henvendelse til direktoratet, der det vises til overgangsordningen for kvalifikasjonskrav i sentral godkjenning. Foretaket viser til at PBE sier at byggesaksforskriften tillater at de kan se bort i fra sentral godkjenning, og kreve at man følger de nye kvalifikasjonskravene, selv om det finnes en overgangsordning. Det stilles videre spørsmål ved om direktoratet anser Oslo kommunes håndtering av overgangsordningen som riktig. For en fullstendig fremstilling av henvendelsen vises det til vedlegg 7.

Direktoratet besvarte henvendelsen 28.01.2022, se vedlegg 8.

I svaret ble det blant annet vist til at formålet med den sentrale godkjenningsordningen er, og alltid har vært, å prekvalifisere foretak slik at tiltakshavere, foretakene og kommunene skal slippe å foreta en ny vurdering av kvalifikasjonene til foretaket. Det har derfor vært en klar intensjon om at kommunene som utgangspunkt ikke skal overprøve vurderingene gjort av den sentrale godkjenningsordningen.

Direktoratet skriver videre at foretak som skal erklære ansvar i byggesak normalt kan gjøre dette på grunnlag av egen relevant sentral godkjenning, uavhengig av hvilke kvalifikasjonskrav som var grunnlaget for at sentral godkjenning ble gitt. Foretak som har fått sentral godkjenning før 1. januar 2016 kan erklære ansvar på bakgrunn av godkjenningen, så lenge denne er relevant og dekkende for arbeidet som skal utføres i det konkrete byggeprosjektet. Tilsvarende gjelder foretak som har fått fornyet sentral godkjenning etter 1.

januar 2016, der tidligere regler om kvalifikasjonskrav er lagt til grunn, jf. overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Videre skriver direktoratet at utgangspunktet derfor vil være at det er den sentrale godkjenningen som normalt skal legges til grunn, men at kommunen vil kunne overprøve foretakenes godkjenning dersom det viser seg at foretakene ikke innehar de kvalifikasjonene som den sentrale godkjenningsordningen har lagt til grunn, samt i de tilfeller der det vurderes at godkjenningen ikke er relevant og/eller dekkende for arbeidet som skal utføres i det konkrete byggeprosjektet.

Avslutningsvis presiseres det at Direktoratet for byggkvalitet er sentral myndighet som svarer generelt på spørsmål om tolkning og forståelsen av byggesaksforskriften, og at direktoratet ikke kan vurdere eller overprøve avgjørelse i konkrete byggesaker.

PBE har i de ovennevnte tiltakene vurdert det dithen at det er grunnlag for å gjøre en selvstendig vurdering av kvalifikasjonskravene. PBE har videre konkludert med at foretaket mangler tilstrekkelige kvalifikasjoner for brannprosjektering i tiltaksklasse 3 i de enkelte tiltakene, selv om foretaket har hatt sentral godkjenning for tiltaksklasse 3 i henhold til overgangsordningen. Direktoratet tar ikke ytterligere stilling til denne avgjørelsen.

Generelt om tilbaketrekking av sentral godkjenning

Tilbaketrekking av sentral godkjenning reguleres av SAK10 § 13-6, jf. pbl. § 22-2. Sentral godkjenning skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningsloven, og når foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a og c. Bestemmelsen med veiledning beskriver nærmere når vilkårene for tilbaketrekking er oppfylt. Bestemmelsen regulerer også vilkårene for å få tilbake den sentrale godkjenningen.

Det bemerkes at momenter som kvalifiserer for tilbaketrekking av sentral godkjenning, også vil være et vilkår for godkjenning, og at en søknad dermed kan avslås på samme grunnlag. Foretaket må på søknadstidspunktet dokumentere at det tilfredsstillende de krav som er gitt i eller med hjemmel i pbl. jf. SAK10 §§ 13-2 første ledd, jf. 13-4 tredje ledd og pbl. §§ 22-1 og 23-3.

Vurdering av alvorlig overtredelse

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav a. Både veiledningen til denne bestemmelsen samt SAK10 § 13-6 andre ledd og tilhørende veiledning, gir nærmere eksempler på hva som er å regne som en alvorlig overtredelse. Eksempler på alvorlige overtredelser kan være feil i prosjekteringen eller utførelsen som har vesentlig betydning for helse, miljø og sikkerhet, fravær av kontroll eller svikt i kontrollen på viktige og kritiske arbeider. Flere feil eller mangler i samme sak som isolert sett ikke kan betegnes som alvorlige, kan samlet sett også vurderes som alvorlige i lovens forstand, og

dermed begrunne tilbaketrekking av sentral godkjenning. Det er i seg selv alvorlig hvis et foretak stadig gjør feil, og særlig dersom det er de samme feilene som går igjen, jf. også merknadene til pbl. § 22-2 i Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) s.327.

Som nevnt ovenfor er det ved flere anledninger avdekket feil og mangler ved prosjekteringen ifølge PBE og Lørenskog kommune.

Foretaket ble i 2016 rapportert til direktoratet av Lørenskog kommune etter tilsyn fra Nedre Romerike brann- og redningstjeneste. I meldingen fra Lørenskog kommune ble det informert om at det hadde vært problemer med både prosjektering og utførelse av brannsikrende tiltak i forbindelse med etablering av lekeland «Megafun» i en eksisterende bygning. Brannstrategi AS var ansvarlig foretak for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3. Videre skriver kommunen at de anser dette som en svært alvorlig sak med tanke på byggets planlagte bruk og personbelastning. Tilsynet avdekket store avvik mellom prosjektering og utførelse, blant annet at bygget ikke var tilstrekkelig brannsikret med henblikk på planlagt bruk. Det var samtidig sendt inn gjennomføringsplan med datoer for samsvarserklæringer om at prosjekterendes og utførendes arbeid var ferdigstilt og utført i henhold til gjeldende lovverk og prosjektering. Kommunen vurderte det som at enkelte foretak i saken, herunder Brannstrategi AS, ikke hadde fylt det ansvaret de har påtatt seg, og at de på bakgrunn av dette meldte saken inn til direktoratet.

I tilsynsrapporten etter tilsyn med foretaket i forbindelse med tiltak i Hegermannsgate 21 fremgår det at det ble avdekket feil i prosjektering av brannkonseptet. Kommunen avdekket at det ikke var samsvar mellom beskrivelsen i brannkonseptet og branntegninger. Det ble i tilsynet foretatt en overordnet gjennomgang av brannkonsept og branntegninger. Tilsynets hovedfokus var rettet mot rømningsforhold. I brannkonseptet står følgende: «Denne brannstrategien er utarbeidet i forbindelse med søknad om igangsettingstillatelse (IG)». Videre fremgår det at obligatorisk uavhengig kontroll ikke hadde avlevert kontrollerklæring på tidspunktet for tilsynet, og at det i gjennomføringsplanen datert 01.01.2019 er krysset av for at arbeidet innenfor ansvarsretten er avsluttet, som vil si at prosjektering var komplett/ferdig.

Rømning beskrives på følgende måte: «hems vil få tilgang til internt trapp til underliggende plan samt trapp til annen branncelle med utgang til trapperom. Utgangen er ikke å anse som rømning via annen branncelle men til korridor som er rømningsvei. Trapp må sikres på en slik måte at fall unngås. Bratt trapp anses brannsikkerhetsmessig for å være akseptabel løsning fra loft da bygningen/leiligheten ikke tilrettelegges for personer med dårlig beoevne/universell utforming. Trappen kan også anses som en internt trapp.»

PBE fant at det ikke var samsvar mellom beskrivelsen over og branntegninger. Utgangen fra plan 5 fremgikk ikke tydelig på branntegningene, da det ikke fantes en trapp som fører til plan 5 slik som er beskrevet over. Tegninger innsendt i forbindelse med rammetillatelsen viser en smal åpning/sjakt med en stige på veggen mellom 4. og 5. etasje. Videre vurderte

PBE at dette er en totrinns rømningsløsning som ikke ivaretar kravet i TEK17 § 11-11 som sier: «Byggverk skal prosjekteres og utføres for rask og sikker rømning og redning. Det skal tas hensyn til personer med funksjonsnedsettelse». Videre sier TEK17 § 11-13, 3 ledd: «Brannceller som består av flere etasjer, eller har mellometasje, skal ha minst én utgang fra hver etasje...».

PBE har også vist til at foretaket har prosjektert med samme type løsning i andre tilsvarende saker, herunder Gabels gate 7, selv om foretaket er klar over at forholdet er et avvik fra teknisk forskrift. PBE mener at dette viser at foretaket ikke tar til seg erfaringer og konstruktivt implementerer dette i foretakets system.

Foretaket anfører som nevnt tidligere at det ikke foreligger feil ved prosjekteringen, og viser til at ovennevnte løsning ble benyttet i andre tiltak. Grunnen til dette, hevder foretaket, er at slike løsninger tidligere har blitt godkjent av PBE, og at foretaket har funnet det naturlig å videreføre denne type forvaltningspraksis som har vært godkjent før, også etter tilsyn ved tiltaket.

I henhold til SAK10 § 12-3 bokstav j med tilhørende veiledning er det prosjekterende som er ansvarlig for at valgte løsninger er i samsvar med regelverket. Direktoratet bemerker at avvikene i begge tiltakene ble lukket ved at det ble omprosjektert. Likefullt ble det avdekket feil i prosjekteringen ved tilsyn, noe som foretaket selv burde ha oppdaget ved kvalitetssikring av egen prosjektering. Til foretakets anførsel om at ovennevnte løsning har blitt benyttet i andre tiltak uten innvendinger fra PBE bemerker direktoratet at det ikke er mulig for direktoratet å ta stilling til denne anførselen da den ikke peker på konkrete eksempler. Direktoratet bemerker allikevel på generelt grunnlag at selv om løsningen er benyttet tidligere uten at det er konstatert at det er feil, gir det ingen rett til å fortsette med denne løsningen så lenge det ikke er i henhold til regelverket, og videre at bygningsmyndigheten har påpekt at løsningen avviker fra regelverket. Direktoratet kan ikke se at det ikke er grunnlag for å legge bygningsmyndighetenes vurdering til grunn.

Feil i prosjektering eller utførelse som kan ha vesentlig betydning for helse, miljø eller sikkerhet er, som nevnt, angitt som eksempler på alvorlige overtredelser. Direktoratet bemerker videre at brann har et potensielt stort skadeomfang, og at mangelfull eller feilaktig brannteknisk prosjektering kan få store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, herunder store materielle skader men også i ytterste konsekvens tap av menneskeliv.

Utgangspunktet for vurdering av pålitelighet og dugelighet

Sentral godkjenning for ansvarsrett skal trekkes tilbake når foretaket gjennom sin praksis viser at det ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6 første ledd bokstav c og tilhørende veiledning. Det har siden bygningsloven av 1924 vært stilt krav til pålitelighet og dugelighet ved gjennomføring av byggesaker. I motivene til utkast til lov om bygningsvesenet fra 1954 ble kravet til pålitelighet og dugelighet begrunnet slik: «Det sier seg selv at det ikke er mulig

for bygningsrådet til enhver tid å overvåke utførelsen, og det må derfor bestå et tillitsforhold mellom rådet og den ansvarshavende som gjør det nødvendig å stille krav til både pålitelighet og dugelighet.»

Pålitelighet og dugelighet står for henholdsvis vilje og evne. Kort beskrevet kan pålitelighet og dugelighet benyttes som grunnlag for tilbaketrekking av godkjenning/ansvarsrett for foretak som har opptrådt på en måte som undergraver det nødvendige tillitsforholdet/lojalitetsplikten som må foreligge mellom foretak og myndighet, se bl.a. Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) kapittel 10.10.2. I de tilfeller hvor foretaket har gjennomført tiltaket på en måte som ikke er forenelig med hva man normalt kan forvente av foretaket ut ifra deres ansvar og kvalifikasjoner, kan dette anses som manglende pålitelighet og dugelighet.

Det følger av SAK10 § 11-1 første ledd at foretaket i erklæring om ansvarsrett skal bekrefte at faglig ledelse oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som følger av kapittel 11, og at faglig ledelse i tiltaket benytter personell med nødvendige og relevante kvalifikasjoner for å gjennomføre det aktuelle tiltaket på en forsvarlig måte slik at krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven ivaretas. Ved tilsyn skal foretaket dokumentere at faglig ledelse oppfyller krav til utdanning og praksis som angitt i § 11-3.

For brannprosjektering i tiltaksklasse 3 skal man være i stand til å verifisere brannsikkerheten ved analyse på byggverk. Dette vil si at foretaket må ha kompetanse til å gjennomføre en risikovurdering, herunder risikoanalyse og komparativ analyse, etter anerkjente prinsipper som er beskrevet i NS 3901 eller tilsvarende standard. Analyse som gjennomføres i samsvar med NS3901 vil tilfredsstillende kravene til analyse av sikkerhet ved brann som følger av byggt teknisk forskrift (TEK17).

NS3901 gir videre en rekke føringer og krav til hvordan analysene skal gjennomføres, blant annet krav til organiseringen av arbeidet. Det følger av punkt 5.3 at analyser av byggverk i brannklasse 4, og andre større kompliserte byggverk i brannklasse 3 med omfattende fravik fra preaksepterte ytelser, skal utføres av en arbeidsgruppe bestående av minst tre personer. Enklere analyser i byggverk i øvrige brannklasser kan utføres av to personer, der lederen kan ha rollen som den utførende av analysen, og den andre som kvalitetssikrer.

I tilsynsrapportene og vedtakene om å frata ansvarsrett fra PBE, er det gjentatte ganger vist til at foretaket med sin organisering ikke ivaretar NS3901 eller andre likeverdige standarder.

Foretaket stiller, som nevnt, spørsmål ved hvordan PBE kan komme til denne konklusjonen, og hvordan de kan vurdere hvordan Brannstrategi AS har det på kontoret og hvilket faglig miljø de har. Foretaket skriver også i klagen at deres miljø består av to branningeniører som har daglig kontakt, enten på kontoret eller via Teams.

Ifølge innsendte organisasjonsplaner og opplysninger om hvordan organiseringen i foretaket foregår, har ikke foretaket dokumentert ovenfor PBE, at arbeidet utføres i en arbeidsgruppe som nevnt over. Foretaket har i tiltaket Øvrefoss 14 B vist til at faglig ledelse består av Christian Borhaven og Terje Reginiussen. Som nevnt tidligere er det ikke dokumentert at Borhaven innehar tilstrekkelige kvalifikasjoner til å forestå prosjektering i fagområdet eller tiltaksklassen, og at han derfor heller ikke har tilstrekkelig kvalifikasjoner til å inngå et faglig miljø som kreves etter NS3901. Som en følge av dette har PBE konkludert med at bygningene ikke blir risikovurdert eller analysert riktig, og at den faglige ledelsen ikke har kompetanse til å håndtere fravik på en måte som verifiserer at bygg er sikre mot tap av verdier, og at det derfor er avvik fra byggeteknisk forskrift og byggesaksforskriften.

I tiltakene Fosseveien 5 og Gabels gate 7 har foretaket ved tilsyn oppgitt Reginiussen som faglig leder. I etterkant ble faglig ledelse oppgitt å være et annet foretak, Total Brannsikring AS, uten at PBE mottok dokumentasjon for eller fra foretaket. Videre ble det i etterkant av tilsynet innsendt vitnemål for Reginiussen og Tollef Buttingsrud. Som nevnt under vurdering av utdanning oppfyller ingen av disse kravet til utdanningsnivå som følger av SAK10 §§ 11-2 og 11-3. Det var heller ikke dokumentert praksis tilhørende Buttingsrud. I forbindelse med tilsynet ble det også levert inn en redegjørelse for samarbeid med andre, uten at det var levert inn noen dokumentasjon for andre enn Reginiussen og Buttingsrud. Det var derfor heller ikke her vist til at prosjekteringsarbeidet ble utført på en slik måte som nevnt i NS3901, ved at en gruppe på minst tre personer skal samlet jobbe empirisk slik at bygningers sikkerhet ved brann kan verifiseres. Det ble i varselet om å frata ansvarsrett fra PBE vist til at personene i arbeidsgruppen må være kvalifisert, og da det ikke er dokumentert personer eller faglig ledelse i foretaket som har tilstrekkelige kvalifikasjoner, er heller ikke en slik gruppe funksjonell eller tilstrekkelig. Det ble også her vurdert at det foreligger avvik fra byggeteknisk forskrift og byggesaksforskriften.

Manglende oppfyllelse av pålitelighet og dugelighet kan knytte seg til manglende overholdelse av plikten til å bruke rett kompetanse i tiltaket, som nettopp er tilfelle i ovennevnte saker, jf. SAK10 § 13-6 andre ledd med tilhørende veiledning, jf. SAK10 § 11-1 første ledd. Direktoratet vurderer derfor at foretaket ikke har vist at det besitter tilstrekkelig evne og vilje til å etterleve regelverket.

Videre har PBE også vist til at kravet til uavhengighet mellom prosjekterende og kontrollerende ikke er oppfylt ved flere anledninger. Det fremgår av SAK10 § 14-1 og pbl. § 23-7 at ansvarlig kontrollerende skal være uavhengig av det foretaket som utfører arbeidet som kontrolleres. SAK10 § 14-1 med tilhørende veiledning, sier videre at foretaket ikke skal ha en juridisk, personlig eller økonomisk tilknytning som kan påvirke kontrollen.

Foretaket anfører som nevnt at det aldri har vært samme prosjekterende og kontrollerende foretak. Videre stiller de spørsmål ved om direktoratet har mottatt dokumentasjon fra PBE som verifiserer påstandene, utover det som vises i oversendte dokumenter. Det vises

samtidig til at foretaket ved en anledning har kommet med en skrivefeil om at Borhaven Arkitekter var deres faglige leder.

Til dette vil direktoratet bemerke at Christian Borhaven er oppført som sidemannskontrollør/faglig leder i foretakets organisasjonsplan datert 09.12.2017 innsendt i søknad om sentral godkjenning fra 2017. Videre skriver foretaket at formålet med å ha Christian Borhaven som faglig leder er å få en utvidet kompetanse og kapasitet å trekke veksler på uten å måtte øke antall ansatte i eget firma. Ved samarbeidsavtaler om ekstern sidemannskontroll/internkontroll kan det sikres en høyere kvalitet i gjennomføring av prosjekterings- og kontrolloppdrag, og firmaene vil utgjøre et faglig nettverk for gjensidig utveksling av informasjon og faglig drøfting. Videre er Borhaven oppgitt som sidemannskontrollør/faglig leder også i organisasjonsplan datert 08.03.2018 i forbindelse med tilsyn med kvalifikasjoner i tiltaket Øvrefoss 14B. Foretaket skriver også at de har et formelt samarbeid med Christian Borhaven, og at dette samarbeidet gjelder fra høsten 2017.

I tiltaket Solheimgata 1 har Brannstrategi AS erklært ansvar for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3, mens Borhaven Arkitekter AS har erklært ansvar for kontroll av brannprosjektering. Dette fremgår av søknad om rammetillatelse fra 08.11.2017, og søknad om igangsettingstillatelse fra 26.09.2018 med tilhørende gjennomføringsplaner, samt erklæringer om ansvarsrett datert henholdsvis 19.10.2017 og 30.10.2017, se vedlegg 16.

Dette vil si at Christian Borhaven er oppgitt som faglig leder/sidemannskontrollør i Brannstrategi AS, samtidig som han gjennom Borhaven Arkitekter AS har erklært ansvar for uavhengig kontroll av brannkonseptet han har utarbeidet/kvalitetssikret. Dette oppfyller følgelig ikke kravet til uavhengighet, jf. SAK10 § 14-1. PBE varslet 04.11.2021 om å frata foretaket ansvarsretten i dette tiltaket. Direktoratet kan ikke se at det er fattet vedtak om tilbaketrekk av ansvarsrett denne saken.

I tiltaket i Fosseveien 5 gjentok dette seg ved at foretaket i forbindelse med tilsyn med kvalifikasjoner skrev at foretaket Brannrådgivning Sør-Øst AS ved Eivind Aasbø blant annet er benyttet som sidemannskontrollør ved krevende analyser. Foretaket Brannrådgivning Sør-Øst AS har i dette tiltaket erklært ansvar for uavhengig kontroll av brannkonseptet, som igjen strider med kravet til uavhengighet i henhold til SAK10 § 14-1.

I etterkant av tilsynet og tilsynsrapporten mottok PBE skriftlig beskjed fra Aasbø om at Brannrådgivning Sør-Øst AS ikke har noe samarbeid, og heller ikke inngår som en del av noen arbeidsgruppe i foretaket Brannstrategi AS. Videre skriver Aasbø at det derfor har vært uavhengighet mellom prosjekterende og kontrollerende foretak.

Foretaket har på bakgrunn av dette også gitt uriktige opplysninger til PBE. PBE har i vedtak om å frata ansvarsrett i tiltakene Gabels gate 7 og Fosseveien 5 bemerket at å gi uriktige opplysninger til bygningsmyndighetene er forhold som kan rammes av overtredelsesgebyr

etter SAK10 § 16-1, bokstav h. Å gi uriktige opplysninger til bygningsmyndighetene er også oppgitt som eksempel for hva som kan omfattes av manglende oppfyllelse av pålitelighet og dugelighet, jf. SAK10 § 13-6 andre ledd med tilhørende veiledning.

Foretaket etterlyser i klagen, som nevnt, en mer selvstendig vurdering fra direktoratet, og mener det er mangelfull saksbehandling fra direktoratets side å kun bruke PBE sin fremstilling som grunnlag for å avvise søknaden. Til dette vil direktoratet bemerke at i likhet med vurderingen av alvorlig overtredelse ovenfor, finner ikke direktoratet grunnlag for å ikke legge bekymringsmeldingene og avgjørelsene til PBE til grunn. Dersom det fattes vedtak om å frata ansvarsrett, eller det gis advarsel til et foretak, skal kommunen melde fra til den sentrale godkjenningsordningen, jf. pbl. § 23-3 femte ledd. Videre fremgår det av SAK10 § 15-2 at kommunen ved utført tilsyn i den enkelte sak skal utarbeide tilsynsrapport. Dersom tilsynsrapporten berører grunnlaget for sentral godkjenning for ansvarsrett, skal kopi av rapporten sendes direktoratet. Bekymringsmeldinger og innrapporteringer fra lokale bygningsmyndigheter inngår derfor som et moment i vår vurdering, og som grunnlag for generell oppfølging av foretak som er i ordningen. Direktoratet har sett foretakets anførsler, men disse anførselene gjør ikke at vi fraviker fra PBE sin vurdering.

Etter gjennomgangen ovenfor vurderer direktoratet at foretaket gjennom sin praksis, ikke oppfyller de nødvendige kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-6, jf. pbl. § 23-3. Direktoratet understreker at en vurdering av pålitelighet og dugelighet ikke knytter seg til en bestemt funksjon, men at det er en vurdering av foretaket som sådan og dets evne og vilje til å etterleve regelverket.

Avslutningsvis bemerkes det at det i etterkant av klagen har kommet ytterligere innrapporteringer fra PBE angående foretaket. Dette i form av kopi av flere varsler om å frata foretaket ansvarsrett, jf. SAK10 § 6-9 første ledd bokstav a og c, da det er vurdert at foretaket ikke oppfyller de krav til kvalifikasjoner, pålitelighet og dugelighet som stilles.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Brannstrategi AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen, har dokumentert at de oppfyller kravene til pålitelighet og dugelighet for å være kvalifisert for sentral godkjenning. Direktoratet opprettholder dermed sin vurdering om avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 12/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Enøkplan AS (klagesaksnr. 22/19).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 2
- Kontroll av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 2

I brev datert 03.01.2022 ble vedtak av 15.12.2021 påklaget ved Arne Strøm. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 28.10.2021 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 15.12.2021 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Prosjektering av Ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 2
- Kontroll av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at det ikke var dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde

dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i en lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

ENØKPLAN AS fikk sentral godkjenning første gang 05.09.2013. I perioden 05.09.2013 – 14.12.2021 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene:

- Prosjektering av Ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 2
- Kontroll av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 2

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1 inntektsmottaker og ligger i Trondheim kommune. Arne Strøm er daglig leder. Han har i 1994 fullført toårig maskiningeniørutdanning, maskinteknisk studieretning. Strøm har også dokumentert å ha gjennomført ulike etterutdanning/kurs.

Foretaket har sin virksomhet innen rådgivning innen energiøkonomisering, energieffekt, rehabilitering, energikonsept og tiltaksplan for oppgradering av bygg. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.129 Annen teknisk konsulentvirksomhet.

Saksgang

28.10.2021 Søknad

15.12.2021 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

03.01.2022 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

I klagen anfører foretaket at avslaget må basere seg på mangelfulle opplysninger i søknaden, både knyttet til daglig leder Arne Strøm sin utdanning og praksis. Det anføres at både utdanning og tilleggsutdanning er byggrelatert.

Foretaket anfører at daglig leder Arne Strøm er utdannet ingeniør innen maskin VVS fra Trondheim Ingeniørhøgskole (HIST) og at han har tilleggsutdanning innen miljøteknologi 1 og 2, med fordyping i inneklimateknikk og ENØK fra teknisk fagskole. Han har i tillegg ENØK i bygg, miljøkunnskap og miljøledelse fra NTH/NTNU. Strøm er sertifisert L1 byggtermograf med 15 års praksis med hovedvekt på bygningers varmeisolasjon og tetthet. Han har også hatt ansvar for å dokumentere tetthetsnivået i flere forbildeprosjekter. Strøm har jobbet i Rambøll Norge AS på seksjon bygningsfysikk som seniorrådgiver, oppdragsleder og prosjektmedarbeider.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2 og kontroll av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de påklagede godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad med tilhørende 10 års relevant praksis eller utdanningsnivå tilsvarende bachelorgrad eller ingeniørutdanning med tilhørende 6 års praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 2 er utdanningsnivå tilsvarende bachelorgrad eller ingeniørutdanning med tilhørende 6 års praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 vil for eksempel være ingeniør eller bachelorgrad innen bygg eller arkitektur.

Vurdering av utdanningsnivå:

Arne Strøm har dokumentert å ha fullført en toårig maskiningeniørutdanning, maskinteknisk studieretning, fra Høgskolen i Sør-Trøndelag i 1994. Strøm har i tillegg sendt inn dokumentasjon på diverse kurs og etterutdanninger som har gått over en kortere periode.

Når det gjelder begrepet «tilsvarende utdanning», vil direktoratet bemerke at begrepet tilsvarende er ment å ta hensyn til utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ingeniørutdanningen til Strøm vurderes tilsvarende nivå d, bachelorgrad i ingeniørutdanning, høyskolegrad eller tilsvarende grad med 180 studiepoeng eller tilsvarende, og er derfor funnet å oppfylle kravet til nødvendig utdanningsnivå, jf. SAK10 § 11-3. Vurderingen i det følgende vil derfor være hvorvidt utdanningen er tilstrekkelig relevant for de påklagede godkjenningsområdene.

Vurdering av utdanningens relevans:

Ved vurderingen av om utdanningen anses som tilstrekkelig relevant vil fagretning og

fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdet innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningssområdet prosjektering av bygningsfysikk omfatter verifikasjon av ytelser og tekniske løsninger for fagområdene energi, strålingsmiljø, lyd og fukt i henhold til byggt teknisk forskrift. Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2 er i veiledningen til SAK10 beskrevet å kunne omfatte nybygg eller endring av eksisterende bygninger med inntil 5 etasjer. Dette kan være boligblokker, større kontor-, og forretningsbygg, barnehager, skoler, helseinstitusjoner, arbeids- eller overnattingsbygg, middels store salgs- og forsamlingslokaler eller middels store flerfunksjonelle bygg.

Kontroll av bygningsfysikk omfatter uavhengig kontroll av bygningsfysikk. Godkjenningssområdet er delt i tiltaksklasse 2 og 3. Innholdet av kontrollområdet reguleres i SAK10 § 14-2 og gjennomføring av kontrollen reguleres i § 14-7. Det går frem av veiledningsteksten at det er prosjektering av energieffektivitet, forebygging av kuldebroer, yttervegger, tak og terrasser som skal kontrolleres.

For utførelse så skal kontrollen omfatte byggfukt, lufttetthet og ventilasjon, samt at det som er prosjektert faktisk er gjennomført. For kontrollområder som omfatter både prosjektering og utførelse vil tiltaksklasse for prosjektering være bestemmende for om fagområdet skal underlegges uavhengig kontroll etter SAK10 § 14-2. Kontroll av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2 omfatter bygninger med 3-5 etasjer og byggverk med kjølebehov uten soneinndeling.

For at utdanningen skal anses som relevant for prosjektering og kontroll av bygningsfysikk, må den inneha de fag som gir nødvendig teoretisk kunnskap og forståelse av de sentrale temaene innen bygningsfysikk og husbygningsteknikk.

Fagområdet bygningsfysikk har fokus på bygningers klimaskjerm og klimaskillende konstruksjoner med hensyn til fuktsikkerhet, tetthet og varmetap. Bygningsfysiker definerer prosjektets overordnede prinsipper med hensyn til bygningsfysiske forhold (byggningsfysisk strategi/bygningsfysiske premisser og løsninger som et detaljprosjekt kan bygge videre på, samt avklare forhold knyttet mot definerte grensesnitt som ivaretas av arkitekt (ARK), rådgivende ingeniør bygg (RIB), rådgivende ingeniør varme-, ventilasjons- og sanitærteknikk (RIV) og rådgivende ingeniør elektronikk (RIE).

RIV har sin spisskompetanse i de tekniske installasjonene som legges inn i energiberegningen. Luftmengder, varmegjenvinning, oppvarmingssystem, oppvarmingskilder, romkjøling, ventilasjonskjøling og effekter etc. er normalt data som man får oppgitt fra RIV.

Det er dokumentert at Strøm har en toårig ingeniørutdanning ved avdeling for maskin, maskinteknisk studieretning, ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. Utdanningen ble fullført i 1994.

Det går frem av vitnemålet at Strøm har en eksamen i husbyggingsteknikk som en del av utdanningen. Strøm anfører på bakgrunn av dette at utdanningen er relevant for fagområdet bygningsfysikk.

Utdanningen som maskin/VVS-ingeniør retter seg mot maskinteknikk og/eller innemiljø, energiøkonomisering, ventilasjons-, oppvarmings-, kulde- og sanitærteknikk. (VVS-ingeniør planlegger tekniske anlegg i byggeprosjektene i samarbeid med arkitekter og andre).

Til forskjell fra dette retter eksempelvis byggingeniørutdanningen seg mot byggeprosessen, fra utredning, planlegging, prosjektering og gjennomføring av byggeprosjekter. Byggingeniørutdanningen har inngående kunnskaper om konstruksjoner og materialer som tre, stål og betong samt tekniske løsninger med tanke på gjennomføring av byggeprosjektene, helse, miljø og sikkerhet.

Når det gjelder den dokumenterte utdanningen innen maskinteknikk, finner direktoratet at fagene som husbyggingsteknikk, varmeanlegg, teknisk varmelære I og II og ventilasjonsteknikk har relevante elementer for godkjenningsområdene, men utover dette kan ikke direktoratet se at utdanningen innehar en tilstrekkelig faglig bredde og dybde innenfor byggfagene til at den gir den tverrfaglige kompetansen som skal til for å utarbeide en helhetlig bygningsfysisk strategi.

Direktoratet vil også kort bemerke at der prosjekterende for bygningsfysikk er hovedansvarlig, skal andre fag bistå og detaljprosjektore i tilstrekkelig grad innenfor sitt delansvarsområde.

I tillegg til ingeniørutdanningen innen maskin er det også dokumentert at Strøm har gjennomført flere kurs og etterutdanninger. Han har blant annet gjennomført et ettårig grunnkurs fra Trondheim ingeniørhøgskole med eksamen i 1978, hvor han tok fagene fysikk og matematikk. Dette er å betrakte som et forkurs før ingeniørutdanning.

I 1991 tok Strøm kurset "Innføring i miljøteknologi" ved Stjørdal tekniske fagskole, arrangert som et semesterkurs over 18 uker. Kurset inneholdt de tre fagene vannbehandling og renovasjon, enøk/inneklima/støyproblematikk og til sist generell miljøkunnskap. Kurset hadde en tre dagers avsluttende eksamen.

I 1992 tok Strøm kurset "Miljøteknologi videregående kurs med prosjektarbeid" ved Stjørdal tekniske fagskole, arrangert som et semesterkurs over 18 uker. Kurset ble avsluttet med en 7 timers eksamen fra teoridelen innen energiproblematikk, radioaktivitet, avløpsteknikk, inneklima og energiøkonomisering. Prosjektarbeidet hadde tittelen "Inneklima og enøk ved Flormo skole". Kurset var lagt opp med 1/3 teoriundervisning og 2/3 prosjektarbeid. Strøm har i sin klage anført at tilleggsutdanning ved Stjørdal Tekniske Fagskole i 1992 var generell innen miljøteknologi 1 og 2 for ingeniører, men med fordypning i Enøk og Inneklima og med eksamen i faget Bygningsfysikk.

Fordelt på 10 studiedager i februar 1993, tok Strøm en eksamensrettet etterutdanning innen "Energioptimalisering i bygninger" ved Universitet i Trondheim, NTH. Dette er et kurs som gikk over 43 timer og 27 timer øvinger, og kurset tilsvarer 2 vektall.

I desember 1994 tok Strøm en eksamensrettet etterutdanning innen "Miljøkunnskap" ved Universitet i Trondheim, NTH. Kurset gikk over 48 timer forelesninger og øvinger, og kurset tilsvarer 2 vektall.

Strøm har sendt inn dokumentasjon på at han i 1996 fullførte eksamen innen faget Miljøledelse ved NTNU.

Til dette vil direktoratet bemerke at etterutdanningen innen «Energioptimalisering i bygninger» gir noe kunnskap innenfor de påklagede godkjenningssområdene, men ikke nok til at det gir den tilstrekkelige opplæringen og det teoretiske grunnlaget som kreves i henhold til forskriften. Direktoratet vil også gjøre oppmerksom på at kompetanse kun i form av kurs eller seminar i etterkant av utdanning ikke kan veie opp for manglende formell, relevant utdanning.

Utdanningen til Strøm vurderes med bakgrunn i ovenstående som ikke tilstrekkelig relevant og dekkende for prosjektering av bygningsfysikk, og følgelig ikke for kontroll av bygningsfysikk.

Klagenemnda for sentral godkjenning har flere ganger stadfestet lignende relevansvurdering av utdanning innen maskin, jf. blant annet nemndssak 53/20, 68/21 og 7/22.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt, jf. SAK10 § 11-2 og 11-3 med tilhørende veiledning.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at prosjektene foretaket har vist til har elementer som er relevante for godkjenningssområdet. Relevant praksis vil imidlertid si at den bygger på den utdanningen som kreves, og praksis kan ikke veie opp for manglende relevant utdanning, jf. SAK10 § 11-3.

Vedrørende tidligere godkjenning

Direktoratet har merket seg at foretaket har hatt sentral godkjenning for de påklagede godkjenningssområdene tidligere. Direktoratet bemerker kort at ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning må foretaket dokumentere at det oppfyller de kravene som gjelder på fornyelsestidspunktet, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er således ingen automatikk i at foretaket får fornyet samtlige godkjenningssområder. Hertil kommer også at relevansvurderingen av utdanning har blitt noe strengere de siste årene. Vi har foretatt en ny

vurdering av innholdet i utdanningen opp mot de påklagede godkjenningsområdene, og finner ikke at de gjenspeiler godkjenningsområdenes innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Direktoratet vurderer dermed ikke utdanningen som tilstrekkelig relevant.

Forholdet mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett

Direktoratet ønsker å opplyse om forskjellen mellom sentral godkjenning og erklæring av ansvarsrett i det enkelte tiltaket. Ved erklæring av ansvarsrett kan foretaket erklære ansvar for et mindre avgrenset fagområde, mens det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres utdanning og praksis som dekker bredden av arbeidsoppgavene som godkjenningsområdene omfatter. For tilfeller hvor foretak ikke kan dokumentere tilstrekkelig bred utdanning eller praksis med godkjenningsområdene, vil ikke kravet til utdanning eller praksis være oppfylt for å få innvilget sentral godkjenning. Foretak er da henvist til å erklære ansvarsrett i konkrete tiltak for mindre avgrensede fagområder.

Som beskrevet i avsnittene ovenfor, så er Arne Strøm sin utdanning funnet å ikke være dekkende for det vesentligste av de påklagede godkjenningsområdenes innhold. Det er ikke krav om sentral godkjenning for å kunne erklære ansvarsrett i tiltak med krav til ansvarlige foretak. Dersom foretaket vurderer sin utdanning og praksis som dekkende for å kunne erklære ansvar for et noe mer avgrenset ansvarsområde enn de påklagende godkjenningsområdene, vil dette være et forhold mellom foretaket selv og kommunen som bygningsmyndighet.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at ENØKPLAN AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene Prosjektering av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 2 og Kontroll av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 25.03.2022 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 13/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra Berg Ventilasjon AS (klagesaksnr. 22/695).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

I brev datert 20.01.2022 ble vedtak av 03.01.2022 påklaget ved Berg Ventilasjon AS på vegne av Odd Egil Wangberg. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.11.2021 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 03.01.2022 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke dokumenterte tilstrekkelig relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Generelle opplysninger om foretaket

Berg Ventilasjon AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 3 inntektsmottakere og ligger i Øygarden kommune. Knut Erik Berg er daglig leder. Han har fagbrev som tømrer fra 2003. Foretaket har sin virksomhet innen salg, prosjektering, service og montering av ventilasjonsanlegg, samt det som naturlig hører til dette, herunder å delta i andre selskap med lignende virksomhet, og kjøp og salg av aksjer eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.223 Ventilasjonsarbeid.

Saksgang

05.11.2021 Søknad

03.01.2022 Vedtak om sentral godkjenning

20.01.2022 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved Odd Egil Wangberg skriver at faglig leder Knut Berg har kompensert for relevant utdanning ved å ha utført installasjoner av balanserte ventilasjonsanlegg siden 2009. I den forbindelse er det vedlagt tre referanseprosjekter. Det informeres at to av disse prosjektene inneholder mange leiligheter med mange gjentagende installasjoner der arbeidene er kvalitetssikret, inkludert innreguleringer som har blitt dokumentert. Foretaket mener at dette er et underlag som bør gi sentral godkjenning.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførelse i tiltaksklasse 1 er fag- eller svennebrev, eller tilsvarende, med to års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil være fagbrev i ventilasjon- og blikkenslagerfaget eller kulde- og varmepumpemontørfaget.

Foretaket har dokumentert å ha ansatt med fagbrev i tømmerfaget. Denne utdanningen oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå. Vurderingen i det følgende vil derfor være hvorvidt utdanningen er relevant for det påklagede godkjenningsområdet.

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende ventilasjon- og klimainstallasjoner, herunder installasjon av komplett balansert ventilasjonsanlegg med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner inklusiv lyd- og brannisolering, og brannetting av kanalføringer gjennom brann- og lydskiller. Tilkobling og

montering av kjølekomponenter i kjøleaggregater inngår i oppgaven. Tilkobling av varme- og kjølebatterier omfattes av godkjenningssområdet utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner.

Tiltaksklasse 1 omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av en eller flere eksisterende installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser ved feil for innneklimaet. Oppgaven omfatter små ventilasjonsanlegg dimensjonert for luftmengder inntil 2 000 m³/h og røykventilasjonsanlegg i brannklasse 1.

Eksempler på installasjoner i tiltaksklasse 1 kan være ventilasjons- og klimainstallasjoner i enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus, mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger og andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav r.

For at en utdanning skal anses som relevant for dette godkjenningssområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i relevante fag innen ventilasjonsteknikk, herunder opplæring i fagområder knyttet til ventilasjonsanlegg og kjøle- og oppvarmingssystemer.

Utdanningen i tømmerfaget innehar opplæring i konstruksjons- og innredningsarbeid i bygninger og produksjon og montering av elementer og moduler. Læreplanen for tømmerfaget viser at kompetansemålene blant annet inneholder bygging av nye utvendige og innvendige konstruksjoner av tre og stål, bygge og montere ulike typer komplette veggkonstruksjoner og takkonstruksjoner, velge konstruksjoner og løsninger ved rehabiliterings- og ombyggingsarbeid som forebygger skader, og montering av vinduer og dører og isolere og tette rundt dem.

Direktoratet finner etter dette ikke at den dokumenterte utdanningens innhold gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver. Utdanningen vurderes dermed til å ikke være tilstrekkelig relevant for utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at prosjektene foretaket har vist til har elementer som er relevante for godkjenningssområdet.

Relevant praksis vil imidlertid si at den bygger på den utdanningen som kreves, og praksis kan ikke veie opp for manglende relevant utdanning, jf. SAK10 § 11-3.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Berg Ventilasjon AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 14/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra OARK Arkitekter MNAL AS (klagesaksnr. 22/1240).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Godkjenningsområde ansvarlig søker i tiltaksklasse 3
- Godkjenningsområde prosjekterende arkitektur i tiltaksklasse 3

I brev datert 06.02.2022 ble vedtak av 19.01.2022 påklaget ved Ole-Arne Nybø. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 03.01.2022 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 19.01.2022 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 3
- Prosjekterende arkitektur i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§11-2 og 11-3. Det ble i den nærmere begrunnelsen vist til at foretaket har faglig leder med medlemskap i NAL, Norske Arkitekters Landsforbund, som ikke oppfyller kravet til utdanningsnivå. Det ble opplyst at medlemskap i NAL ikke kan sidestilles med formell, relevant utdanning på nødvendig nivå. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i en lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

OARK Arkitekter MNAL AS har hatt sentral godkjenning i flere perioder tidligere. I perioden 03.04.2013 – 28.02.2016, 29.02.2016 - 11.02.2019 og 12.02.2019 - 19.01.2022 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene søker i tiltaksklasse 3 og prosjekterende arkitektur i tiltaksklasse 3. I perioden 03.04.2013 – 28.02.2016 hadde foretaket også sentral godkjenning for overordnet ansvar for prosjektering i tiltaksklasse 3

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1 inntektsmottaker og ligger i Langevåg i Sula kommune i Møre og Romsdal. Ole-Arne Nybø er daglig og faglig leder. Han har dokumentert medlemskap i Norske Arkitekters Landsforbund, NAL.

Foretaket har sin virksomhet innen arkitekturprosjektering, eiendomsutvikling og produksjon av billedkunst med tilhørende gallerivirksomhet.

Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.112 Arkitekttjenester vedrørende byggverk

Saksgang

03.01.2022 Søknad

19.01.2022 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

06.02.2022 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket viser til tidligere godkjenning for de aktuelle godkjenningsområder, basert på kompetansebevis fra NAL. Foretaket viser til at byggesaksforskriften (SAK10) § 11-2 viser til konkrete utdanningsnivåer eller ordlyden «tilsvarende». Foretaket viser til et stort antall prosjekter i tiltaksklasse 3 og 2, at dets faglige leder har deltatt i en rekke

arkitektkonkurranser i regi av NAL samt har blitt tildelt Byggeskikkprisen i Sula kommune i 1997. Om klagen ikke fører frem, søkes det subsidiært om dispensasjon fra kvalifikasjonskravene i SAK10 §§ 11-2 og 11-3. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 3 og prosjekterende arkitektur i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de påklagede godkjenningsområder i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 3 og ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad i ingeniøruddanning eller arkitektur, sivilarkitekt, sivilingeniør, eller tilsvarende grad med 300 studiepoeng, eller tilsvarende, med åtte års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Relevant utdanning for de påklagede godkjenningsområdene vil for eksempel være mastergrad i arkitektur.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å fremlegge kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdanning i form av vitnemål eller lignende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 218/17, 142/18, 13/20, 59/20 og 26/21.

Foretaket har dokumentert at faglig leder, Ole-Arne Nybø, er godkjent som medlem av NAL siden 1982, samt at NAL har i brev fra 1996 vurdert faglig leders kompetanse å tilsvare utdanningen sivilarkitekt. Til dette vil direktoratet bemerke at et medlemskap i en privat organisasjon ikke kan sidestilles med en formell utdanning på tilstrekkelig nivå. Private organisasjoner kan selv utforme egne krav for opptak, samt gjøre unntak fra disse. Direktoratet må ved behandling av søknader om sentral godkjenning forholde seg til de fastsatte utdanningsnivåene og kravene som følger av SAK10 for de enkelte funksjoner og tiltaksklasser. Foretak som søker sentral godkjenning må dermed dokumentere at de oppfyller kravene til utdanning i SAK10, uavhengig av medlemskap i private organisasjoner.

Foretaket har også vedlagt en rekke kompetansebevis i form av kursing og gjennomføring enkeltemner på offentlige opplæringsinstitusjoner, men som ikke har resultert oppnådd grad.

Foretaket har ikke dokumentert formell utdanning for faglig leder. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Om overgangsbestemmelsen

Foretaket har tidligere hatt sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene. Det må derfor vurderes hvorvidt foretaket omfattes av overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 - kompensering av manglende utdanningsnivå.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016. Bestemmelsen gjelder frem til 1. juli 2023 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Overgangsbestemmelsen retter seg mot de foretakene som ikke har tilstrekkelig utdanningsnivå for de omsøkte godkjenningsområder, men som har relevant utdanning på minimum fagbrevnivå og solid og langvarig praksis.

En forutsetning for at foretaket skal omfattes av overgangsbestemmelsen er at søknaden er en fornyessøknad i tillegg til at foretaket kan vise til relevant utdanning for de aktuelle godkjenningsområdene. Det kompenseres dermed kun for manglende utdanningsnivå ikke for manglende relevant utdanning. Overgangsbestemmelsen vil derfor ikke komme til anvendelse i dette tilfellet hvor faglig leder ikke har dokumentert å ha formell utdanning, jf. SAK10 § 20-3.

Foretaket må dermed vurderes etter de absolutte kravene til utdanning som følger av SAK10 §§ 11-2 og 11-3. Utdanningskravet er ikke oppfylt, jf. vurderingene ovenfor.

Krav til praksis

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom foretakets dokumenterte praksis for å kunne avgjøre klagen. Det bemerkes likevel kort at foretaket har vist til arbeider som omfattes av de påklagede godkjenningsområdene, men at direktoratet ikke har anledning til å gi sentral godkjenning på bakgrunn av praksis alene, da denne må bygge på nødvendig utdanningsnivå og ikke minst tilstrekkelig relevant utdanning, jf. SAK10§ 11-5.

Direktoratet ønsker å opplyse om at kommunen, etter søknad fra foretaket, kan godkjenne at krav til utdanning reduseres for ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 ved relevant praksis av lengre varighet, jf. SAK10 § 11-4 sjettede ledd bokstav b. Dette er en kan-bestemmelse og vurderingen foretas på bakgrunn av søknad fra foretaket. Direktoratet for byggkvalitet har ikke samme mulighet.

Forholdet til tidligere innvilgede godkjenninger

Foretaket har, som nevnt ovenfor, hatt sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene tidligere. Direktoratet bemerker kort at ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning må foretaket dokumentere at det oppfyller de kravene som gjelder på fornyelsestidspunktet, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er derfor ingen automatikk i at foretaket får fornyet sin sentrale godkjenning. Tidligere innvilgelse av ansvarlig søker i tiltaksklasse 3 og for prosjektering i tiltaksklasse 3 synes å være gitt uten av forskriftens krav til utdanningsnivå var tilstrekkelig oppfylt.

Foretaket har subsidiært søkt om dispensasjon fra kvalifikasjonskravene SAK10 §§ 11-2 og 11-3

Dispensasjonsbehandling fra plan- og bygningsloven (pbl) med tilhørende forskrift, herunder SAK10, fremgår av pbl. kapittel 19. Av pbl. § 19-4 første ledd fremgår det:

«Myndigheten til å gi dispensasjon tilligger kommunen»

Direktoratet for byggkvalitet har følgelig ikke myndighet til å gi dispensasjon fra krav i SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at OARK Arkitekter MNAL AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 3
- Prosjekterende arkitektur i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge. Direktoratet kan heller ikke behandle søknad om dispensasjon.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 15/22 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Kvina Maskin AS (klagesaksnr. 22/536).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 17.01.2022 ble vedtak av 07.01.2022 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Kvina Maskin AS med organisasjonsnummer 827439762 omtales i det følgende som «foretaket».

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 10.12.2021 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 07.01.2022 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at referanseprosjektene ikke i tilstrekkelig grad dekket tiltaksklasse 2 innenfor godkjenningsområdet foretaket søkte om, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4 og 13-5 tredje ledd bokstav a og tilhørende veiledning. Foretaket hadde

dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket opplyste imidlertid i søknaden om at de ønsket at søknaden skulle behandles som en overføringssøknad, jf. SAK10 § 13-4 fjerde ledd. Dette gjaldt eksisterende godkjenning for Kvina Maskin AS med organisasjonsnummer 820394992.

Kvina Maskin AS med organisasjonsnummer 820394992 hadde på søknadstidspunktet for foretaket sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker: (for alle typer tiltak), Tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Samtlige av disse godkjenningsområdene ble overført til foretaket. I tillegg til godkjenningsområdene som ble overført, søkte foretaket, og ble vurdert, for godkjenningsområdet utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 37 inntektsmottakere og ligger i Kvinesdal kommune i Agder fylke. Nils Bernt Williamsen er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning tilhørende ham. Det er i søknaden dokumentert utdanning tilhørende Stein Erik Tjørnholm med høyere fagskolegrad innen maskinteknikk fra 2018 og høyere fagskolegrad innen anlegg fra 2020, og Wenche Lisbeth Høydal med mesterbrev som bygg-/tømremester fra 2017 og høyere fagskolegrad innen bygg fra 2017.

Foretaket har sin virksomhet innen entreprenørvirksomhet samt alt hva her hører til. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Godkjenningshistorikk

Foretaket Kvina Maskin AS med organisasjonsnummer 820394992 fikk sentral godkjenning for første gang 24.05.2018. Det ble i denne søknaden informert om at dette foretaket var et resultat av en fusjon av to foretak, herunder HK Maskin AS med organisasjonsnummer 892896502 og RA Maskindrift AS med organisasjonsnummer 912288943. Det ble videre informert om at den fusjonerte bedriften besto av samme fagpersonell, med samme fagkompetanse.

I denne søknaden ble følgende godkjenningsområder innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Avslaget for de tre utførelsesområdene ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant utdanningsnivå for tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3. For godkjenningsområdet utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 hadde foretaket heller ikke dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningsområdet, jf. SAK10 §§ 11-4, 11-5 og 13-5 tredje ledd bokstav c med tilhørende veiledning.

Dette vedtaket ble senere delvis omgjort av direktoratet i henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 35 bokstav a. Omgjøringen medførte at Kvina Maskin AS med organisasjonsnummer 820394992 fikk sentral godkjenning for godkjenningsområdene:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2

Bakgrunnen for omgjøringen var at direktoratet fant at foretaket RA Maskindrift AS fikk fornyet sin sentrale godkjenning 05.05.2017 for de to ovennevnte godkjenningsområdene, med bakgrunn i overgangsordningen for kvalifikasjoner, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende veiledning.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016. Bestemmelsen gjelder frem til 1. juli 2023. Dette betyr at foretak i denne perioden kan få fornyet sin sentrale godkjenning blant annet på bakgrunn av langvarig praksis til kompensasjon for manglende utdanningsnivå. Bakgrunnen for en slik overgangsordning er å gi foretakene tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket. Vurdering av hvorvidt praksis i det enkelte tilfellet kan kompensere for manglende utdanningsnivå er en konkret skjønsmessig vurdering.

I omgjøringsvedtaket ble det informert om at direktoratets praksis åpner for at sentral godkjenning kan overføres så fremt faglig ledelse er den samme i gammelt og nytt foretak, som også innebærer at foretak som tidligere er kompensert og faller inn under overgangsordningen kan få overført sin sentrale godkjenning. Videre ble det presisert at det i søknaden for Kvina Maskin AS med organisasjonsnummer 820394992 ved en feil ikke ble

gjort en slik vurdering. Foretaket ble derfor vurdert etter de nye og strengere kravene til utdanning, til tross for at foretaket skulle vært vurdert etter overgangsordningen.

Direktoratet gjorde en ny vurdering på bakgrunn av kvalifikasjoner tilhørende Øystein Røynestad, som lå til grunn for den sentrale godkjenningen for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2, samt utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2 i foretaket RA Maskindrift AS. Direktoratet fant at foretaket hadde dokumentert fagbrev som anleggsmaskinfører tilhørende Røynestad, samt tilstrekkelig langvarig og solid praksis som kunne kompensere for manglende utdanningsnivå, og at det var grunnlag for å innvilge disse to godkjenningsområdene i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Når det gjaldt godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2, informerte direktoratet om at dette ikke var godkjenningsområder som RA Maskindrift tidligere hadde hatt, og at de dermed ikke var en del av overføringen. Det ble videre vist til det opprinnelige avslaget i direktoratets vedtak av 24.05.2018.

Det bemerkes at foretaket i etterkant har fått innvilget godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2 i henhold til de ordinære kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11, på bakgrunn av en samlet vurdering av faglig ledelse, herunder Øystein Røynestad og Stein Erik Tjørnholm.

Saksgang

10.12.2021 Søknad

07.01.2022 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

17.01.2022 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

11.03.2022 Forespørsel om ytterligere opplysninger i klagesak

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de har lagt ved brev der det beskrives to referanseprosjekter utført av foretaket fra 2021, innen landskapsutforming. Foretaket mener dette gir grunnlag for godkjenning i tiltaksklasse 2. Videre skriver foretaket at de har en person med fagskole og mesterbrev ansatt i foretaket fra 2018, og en ansatt med fagskoleutdanning ansatt fra mai 2019.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Påklaget godkjenningsområde i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tre års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i anleggsgartnerfaget eller høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har dokumentert at Wenche Lisbeth Høydal har mesterbrev som bygg-/tømrermester fra 2017 og høyere fagskolegrad innen bygg fra 2017. Begge disse utdanningene oppfyller kravet til utdanningsnivå for det påklagede godkjenningsområdet.

Det er også dokumentert at Stein Erik Tjørnholm har høyere fagskolegrad innen maskinteknikk fra 2018, og høyere fagskolegrad innen anlegg fra 2020. Også disse utdanningene oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for det påklagede godkjenningsområdet.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om noen av de dokumenterte utdanningene er tilstrekkelig relevant for utførelse av landskapsutforming.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet landskapsutforming omfatter opparbeidelse og planering av grøntanlegg, idrettsanlegg, mindre veier og plasser, legging av dekker med belegningsstein, utførelse av forstøtinger og skråningsbeskyttelse samt natursteinsarbeider m.v., jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav c med tilhørende veiledning.

For at en utdanning skal anses som relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i relevante fag innen anleggsteknikk, herunder grunnarbeid, utforming av anlegg med forskjellige materialer som naturstein og betong, og utførelse av arbeid med plantematerialer og vekstmedier.

Utdanningen som tømrer innehar opplæring i konstruksjons- og innredningsarbeid i bygninger og produksjon og montering av elementer og moduler. Læreplanen for tømrerfaget viser at kompetansemålene blant annet inneholder bygging av nye utvendige og innvendige konstruksjoner av tre og stål, bygge og montere ulike typer komplette veggkonstruksjoner og takkonstruksjoner, velge konstruksjoner og løsninger ved rehabiliterings- og ombyggingsarbeid som forebygger skader, og montering av vinduer og dører og isolere og tette rundt dem.

Direktoratet finner derfor at mesterbrev i tømrerfaget med dens innhold ikke gjenspeiler det påklagede godkjenningssområdet innhold og arbeidsoppgaver. Utdanningen vurderes dermed til å ikke være tilstrekkelig relevant for utførelse av landskapsutforming.

Når det gjelder fagskolegraden innen bygg, fremgår det av vitnemålet at utdanningen innehar opplæring i emner knyttet til blant annet realfaglige redskap, yrkesrettet kommunikasjon, LØM-emnet, samordnet byggeprosess, byggesaken, konstruksjon bygg med faglig ledelse, drift/produksjon bygg med faglig ledelse og DAK, arealplan/arbeidstikking. Det fremgår av studieplanen for teknisk fagskole innen bygg, fra fagskolen i Kristiansand, at de ovennevnte emnene er bygget opp av flere temaer, blant annet søknadsprosesser, arbeidstikking, betongkonstruksjoner, konstruksjonslære, tre- og stålkonstruksjoner, bygningsfysikk, bygningsproduksjon, anleggsdrift, tekniske installasjoner i bygg, materialteknologi og geomatikk.

Direktoratet finner at utdanningen innehar elementer som kan være av relevans for det påklagede godkjenningssområdet, men at den ikke innehar tilstrekkelig faglig bredde og dybde knyttet til anleggstekniske fag til å vurderes som relevant for utførelse av landskapsutforming.

Det er, som nevnt, også dokumentert at Stein Erik Tjørnholm har høyere fagskolegrad innen maskinteknikk fra 2018, og høyere fagskolegrad innen anlegg fra 2020.

Utdanningen innen maskinteknikk innehar opplæring i emner knyttet til blant annet innledende konstruksjon og dokumentasjon med temaer som mekanikk og teknisk dokumentasjon, materialkunnskap med temaer som kjemi og miljølære og materiallære, energiteknikk med faglig ledelse med temaer som termodynamikk, inkludert varme og energiteknikk, elektro og automatisering og tilvirkningsteknikk, samt strukturberegning, hydraulikk, DAK og vedlikehold.

Direktoratet finner at utdanning innen maskinteknikk ikke gjenspeiler godkjenningssrådets innhold og arbeidsoppgaver, og vurderer derfor at utdanningen ikke er tilstrekkelig relevant for utførelse av landskapsutforming.

Direktoratet finner imidlertid at fagskolegraden innen anlegg er relevant for det påklagede godkjenningssområdet, da den blant annet inneholder opplæring i temaer som bygg- og

anleggskonstruksjoner, kommunalteknikk, anleggskonstruksjoner, geoteknikk, geomatikk, fjellarbeid, anleggsdrift og anleggsprosjektering.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Stein Erik Tjørnholm.

Krav til praksis

For funksjonen utførende i tiltaksklasse 2 må foretaket videre dokumentere tre års relevant praksis opparbeidet etter endt utdanning, jf. SAK10 § 11-3.

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningssområdet. Relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på den utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 første ledd med tilhørende veiledning. Praksis må også være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder.

Videre skal relevant utdanning og praksis for et godkjenningssområde, som utgangspunkt være knyttet til samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Tilfeller som faller utenfor dette utgangspunktet vil kunne være foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, som nå har skaffet seg utdanningsnivå. Som nevnt ovenfor, har ikke foretaket hatt sentral godkjenning for godkjenningssområdet utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 tidligere, verken i henhold til overgangsbestemmelsen eller i henhold til de ordinære kvalifikasjonskravene. Direktoratet har derfor ikke anledning til å ta en samlet vurdering av den faglige ledelsen, og det må derfor dokumenteres tre års relevant praksis opparbeidet etter endt utdanning, tilhørende Tjørnholm.

Ettersom relevant praksis vil si at den bygger på relevant utdanning på tilstrekkelig nivå, vises det i denne sammenheng til vurderingen av fagskolegraden innen maskinteknikk ovenfor. Da fagskolegraden innen maskinteknikk ikke anses relevant for godkjenningssområdet, vil heller ikke praksis som bygger på denne utdanningen anses som relevant. Fagskolegraden innen anlegg, er som nevnt tidligere vurdert til å oppfylle relevant utdanning på tilstrekkelig nivå, men ettersom Tjørnholm har fullført fagskoleutdanningen innen anlegg i 2020, er ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt.

Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, kan direktoratet imidlertid også legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd.

Spørsmålet blir derfor om fagskolegraden innen anlegg i dette tilfellet kan vurderes som videreutdanning i henhold til SAK10 § 11-3, slik at det kan legges vekt på praksis opparbeidet før 2020.

Direktoratet vurderer at videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på annen formell, relevant utdanning i bunn. Bakgrunnen for dette er at praksis skal bygge på et teoretisk grunnlag som er relevant for godkjenningssområdet. For at fagskolegraden fra 2020 skal vurderes som videreutdanning for det påklagede godkjenningssområdet, må det derfor for Tjørnholm dokumenteres relevant utdanning i bunn for utførelse av landskapsutforming.

Direktoratet ba i brev datert 11.03.2022 om dokumentasjon på annen formell utdanning tilhørende Tjørnholm, som er relevant for godkjenningssområdet, dersom dette var mulig å vise til. Vi har ikke mottatt svar på denne henvendelsen. Det ble samtidig bedt om flere referanseprosjekter, og bedre beskrivelser av innsendte referanseprosjekter, forutsatt at praksis fra før 2020 kunne vektlegges. Vi har heller ikke mottatt dokumentasjon på flere referanseprosjekter.

Direktoratet har derfor kommet frem til at praksis det er vist til før fullført fagskolegrad i 2020, ikke kan vektlegges etter SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd, da den ikke bygger på relevant utdanning. Stein Erik Tjørnholm vil derfor på nåværende tidspunkt ikke kunne oppfylle kravet til praksislengde for utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2.

Avslaget av 07.01.2022 var i hovedsak begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningssområdet i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-3, 11-5 og 13-5 tredje ledd bokstav c med tilhørende veiledning. Det ble imidlertid ikke tydeliggjort i tilstrekkelig grad at praksis skal bygge på den utdanningen som kreves, og at det herunder både innebærer tilstrekkelig utdanningsnivå og tilstrekkelig relevant utdanning for det godkjenningssområdet det søkes om. Kravet om at relevant praksis skal bygge på relevant utdanning, gjelder både når det vises til tilstrekkelig utdanningsnivå og dersom det skal legges vekt på praksis som er fra før fullført utdanning. Det følger av vurderingen ovenfor at slik utdanning ikke er dokumentert, og at kravet til praksislengde følgelig ikke er oppfylt på nåværende tidspunkt.

Som en følge av at kravet til praksislengde ikke kan oppfylles på nåværende tidspunkt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker allikevel kort at referanseprosjektene det er vist til beskriver arbeider som omfattes av godkjenningssområdet, men de inneholder ingen nærmere beskrivelse av vanskelighetsgrad, kompleksitet, mulige konsekvenser eller andre forhold som tilsier at tiltakene skal plasseres i tiltaksklasse 2. Direktoratet vurderer at referanseprosjektene ut fra foretakets nåværende beskrivelse er relevant for tiltaksklasse 1.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Kvina Maskin AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få

sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet gjør for øvrig oppmerksom på at foretaket igjen kan søke om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at vilkårene i kapittel 11, og øvrige vilkår etter forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 16/22 Eventuelt

Neste klagenemndsmøte er 23.06.2022 kl.09.00-12.00 på Teams.